

La lluita pel bronze

Segurament cap dels tres partits reconeixerà que existeix la lluita directa entre ells. En aquests moments pre-electoral no volen sentir parlar de tercers, quarts o cinquèes llocs. De fet, si s'ha de fer cas a les nombroses enquestes que aquestes setmanes bombardegen l'opinió pública, el resultat ha de ser: tercer el PSM-Nacionalistes de Mallorca, quart Esquerra Unida i cinquè Unió Mallorquina. Però en realitat no tot està tan tancat. Hi ha esclatxes, a través de les quals es manifesta una aferrissada lluita entre aquestes tres formacions polítiques. Oficialment els "míssils" que es llancen els uns contra els altres són de baixa intensitat. Tots diuen que van contra la probable majoria absoluta del PP. Procuren parlar l'un de l'altre de forma respectuosa. Però per darrere, l'objectiu a batre és ben clar. Cada partit lluita per despenjar els altres. Les estratègies són diferents. Els recursos, també.

Cada un d'aquests tres partits es juga molt en aquestes eleccions. Els tres partits tenen en joc la consolidació del seu espai i les perspectives futures de creixement.

El triangle. Els punts de fricció que s'estableixen entre les tres formacions polítiques són, en realitat, dues zones de disputa. Entre EU i UM no n'hi ha, de lluita per l'espai polític. Però en canvi el PSM lluita en dos fronts. Per una part, es vol atreure el vot més moderat, mallorquinista, que podria ser l'electorat natural d'UM. Per altra, no renuncia al tradicional electorat d'esquerra, la qual cosa el posa contra els interessos electorals d'EU.

De com es resolguin el dia 28 aquestes dues dobles confrontacions dependrà en bona mesura l'evolució política durant els pròxims quatre anys. En aquest moment cap dels tres dubta de la victòria conservadora. Però són conscients que el PP que es presenti a les eleccions autonòmiques i municipals de 1999 ja no serà la força imbatible que és ara. Això fins i tot dins les files conservadores és una tema assumit: quan el PP aconsegueixi tenir el govern de l'estat serà el moment en què començaran a aparèixer sectors agreujats i, per tant, les possibilitats de càstig electoral al PP de Balears s'incrementaran força.

L'aposta d'UM, PSM i EU no és per ara, sinó a quatre –o vuit– anys vista. Però mentrestant, les eleccions del proper dia 28 atorgaran diferències de suport entre tots tres. Aquella que aconsegueixi situar-se millor, serà la força que tindrà la clau en un futur. Amb un PSOE en clara línia descendent, i amb la hipòtesi que el

PSM-Nacionalistes de Mallorca, Unió Mallorquina i Esquerra Unida lluiten a les Illes Balears per obtenir el tercer lloc a les eleccions autonòmiques, i sobretot per consolidar el seu espai.

PP algun dia veurà disminuir el seu suport electoral –cosa que sembla lògica, encara que avui per avui ningú no s'atreveix a dir quan–, situar-se clarament com la tercera força política obre unes perspectives molt interessants.

EU ha apostat clarament per aconseguir l'espai més clarament d'esquerres. La cohabitació del PSM amb UM, PSM i PP al Consell Insular de Mallorca i, sobretot, el pacte PSM-CDC a les passades eleccions europees és la base dels atacs d'EU als nacionalistes. Pretenen traslladar a l'electorat del PSM –molt especialment als votants nacionalistes de Palma que és on més es defineixen d'esquerra– que el partit "està en una imparabile marxa cap al centre" i que ha abandonat els valors de l'esquerra. L'estratègia d'EU comporta obtenir un resultat excel·lent a les pròximes eleccions. Eberhard Grosske, coordinador general a les Illes, ha manifestat en més d'una ocasió que entraran amb força a les institucions. Persegueixen la creació d'un grup parlamentari propi i entrar als 29 ajuntaments on presenten llista –17 a Mallorca, 5 a Eivissa, 6 a Menorca i 1 a Formentera–. A partir d'una sòlida presència a les institucions pretenen créixer posteriorment. "Així és més fàcil", reconeixia Grosske en una entrevista publicada per aquest setmanari. Evidentment l'objectiu per ser "el referent de l'esquerra a Balears", com diuen, és vèncer el PSM i atacar el PSOE. La intenció és que en un futur, qualsevol possible entesa per desallotjar el PP del poder hagi de comptar necessàriament amb el seu "programa, programa i programa". Mentrestant ja han anunciat que no entraran en governs "estrany", en referència a hipotètics acords entre PSOE, PSM, UM i EU. EU no es planteja les eleccions del dia 28 en clau de possible pacte. El seu horitzó és molt més llunyà, i ambiciós. De moment afronta el repte electoral proper amb modèstia econòmica –17 milions de pessetes per a tot Balears– i confiant amb els pesos pesants de la coalició: Julio Anguita, que visitarà Palma el dia 20, i Rafael Ribó –que sempre ha tengut un gran ascendent entre la gent d'esquerra i nacionalista de les Illes– el dia 12 per començar la campanya.

UM se la juga amb tot el que tenen. Maria Antònia Munar, al Parlament, i Jeroni Albertí, a Palma. És el tàndem que vol fer revifar l'oferta de centre nacionalista. UM no reconeix cap corresponsabilitat amb tot el que ha tengut de dolent al seu entendre el govern del PP –en què ha participat, amb més o menys intensitat des del 1983– i en canvi reclama indirectament el seu paper de "suavitant" de la política conser-

vadora. Amb 38 candidatures –no més a Mallorca, ja que no es presenta ni a Menorca ni a Eivissa- Formentera– i entre 20 i 25 milions de pessetes de pressupost de campanya aspira a situar-se en una posició còmoda per exercir els pròxims quatre anys d'oposició.

Eberhard Grosske, coordinador d'EU-Balears. Esquerra Unida pretén formar grup parlamentari propi.

Si bé els seus dirigents no han descartat arribar a acords puntuals amb altres forces, no troben factible un gran pacte contra el PP –que estaria format pel PSOE, PSM, EU i UM–. Amb un eslògan electoral (“Triau bé, triau-nos”) que recorda molt el que varen utilitzar durant les festes de Nadal passades (“Triau productes nostres”), UM es presenta com la força dialogant, protectora de la natura, integradora, amb

e x p e r i è n c i a , e f i c a ç , h o n r a d a . . . Aquests mesos passats

Pere Sampol, candidat del PSM al Parlament balear. El resultat a les illes menors marcarà l'èxit del PSM.

molts

observadors donaven per pràcticament morta la formació de Munar, a les primeres enquestes en sortia molt mal parada i es posava en dubte que, fins i tot, aconseguís entrar al Parlament. Ara sembla tenir un revifament. La darrera enquesta situava el seu candidat a Palma, Jeroni Albertí, amb una intenció de vot per damunt del 10% i en general situaven el partit amb opcions d'entrar clarament al Parlament. L'objectiu dels nacionalistes de centre és, evidentment, entrar a totes les institucions, i durant els pròxims quatre anys enfortir el partit mentre esperen la minva del vot conservador. Un partit mallorquinista de centre, creuen, podria recollir bona part del vot del PP, quan aquest en comenci a perdre.

El PSM és el grup que té, a priori, més clar que pot aconseguir renovar la categoria de tercer partit. A Mallorca cap enquesta ho posa en dubte. El problema els ve per Eivissa, on la formació federada amb el PSM, l'Entesa Na-

cionalista i Ecologista, no té cap possibilitat d'obtenir representació al Parlament. A Menorca, el PSM, presenta un caràcter marcadament més esquerrà que el de Mallorca, i la seva lluita és aconseguir un diputat per quedar els quarts de l'illa, després del PP, PSOE i EU. El PSM afronta la campanya amb 44 candidatures municipals –35 a Mallorca, 4 a Menorca i 5 a Eivissa–, un pressupost de campanya d'uns 30 milions, i les candidatures a Palma i al Parlament dels seus dirigents més significats: Sebastià Serra i Pere Sampol respectivament. Des de fa quatre anys el partit ha duit a terme un procés d'obertura cap a po-

Maria A. Munar, d'UM. Aquest partit no té assegurada la presència al Parlament.

sicions més moderades. Ja no es diuen Nacionalistes d'Esquerra –fins i tot la paraula “esquerra” ha desaparegut dels rètols externs de la seva seu– i intensifiquen els signes cap a l'electorat més moderat. El segell que exhibeixen és concordant amb UM en certs aspectes –honestat, eficàcia, mallorquinitat...–, però a la vegada no renuncien al seu electorat d'esquerra –han canviat les referències a l'“esquerra” per un “progressisme” més genèric– ni tampoc al seu component ecologista. Insisteixen a dir que l'essència del partit (progressisme, ecologisme i nacionalisme) es manté inalterada. La qüestió és saber si aquest missatge múltiple, i cada vegada més moderat, és percebut per l'electorat com atractiu. Les enquestes diuen que sí. La por dels nacionalistes del PSM és que els bons resultats prevists per Mallorca no vagin acompanyats de bons resultats a les altres illes. Això podria, a efectes d'imatge, enterbolir una mica l'èxit previsible. En tot cas l'objectiu que anima el PSM és que les urnes donin vist-i-plau al procés de moderació encetat, per tal que els pròxims quatre anys el partit pugui assolir una estructuració sòlida a totes les illes mentre espera que el PP perdi vots.

Miquel Payeras